

Motion till riksdagen 2022/23:2192

av **Helena Lindahl m.fl. (C)**

Skatter för företagande och tillväxt i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skattesystemet ska ta hänsyn till klimatnytta och de geografiska förutsättningar som råder i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen om hantering av preliminärskatt bör utredas i syfte att ändra på regelverk kring förtida inbetalning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konkurrenskraftiga skatter för de jobbskapande småföretagen med särskilt beaktande av arbetsgivaravgiften och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den allmänna löneavgiften bör separeras från arbetsgivaravgiften och definieras som en egen skattesats för att tydliggöra vilka skatter som företagen betalar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av skattelagstiftningens konsekvenser för mindre företag och ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att belysa Skatteverkets och övriga statliga myndigheters hantering av företagareärenden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skatteverket i uppdrag att föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på undantag och förenklingar i systemet med personalliggare i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen för att göra det möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av beskattningen av förmåner samt uttagsbeskattning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag på ny lagstiftning kring företrädaransvaret och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att omgående se över bokföringslagen och återkomma med en ny, modern bokföringslag som är anpassad efter digitala möjligheter för att underlätta både byråkrati och kontroll samt revisionsverksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och modernisera arkivering, uppföljning och kontroll enligt bokföringslagen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna avseende skattereduktion för gåva i syfte att inkludera fler mottagande organisationer och överväga högre belopp och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att under mandatperioden genomföra en översyn av regelverket kring sponsring och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rättssäkerheten för företagare och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen för processkostnader i skattemål och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid en större översyn av skattesystemet utreda hur skatteintäkter från fastighetsskatten på vind- och vattenkraftverk kan komma kommuner och regioner till del, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om datum för fastställande av skattesats från den 1 november året före folkbokföring kan ändras till den 1 januari året för folkbokföring, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidsboende kan mötas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn gällande proportionaliteten i skatttvister mellan näringsidkare och Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn och utvärdering av kassaregisterlagen och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att skattesystemet tar hänsyn till villkoren på landsbygden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett landsbygdsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att en engångsersättning för markintrång, s.k. allframtidsupplåtelse, ska kunna sättas av för skattemässig fördelning över flera inkomstår, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att värna och vidareutveckla rutavdraget och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av mervärdesskatten för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av oönskade effekter av mervärdesskatteregelverket och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur den gröna skatteväxlingen kan fortsätta genom att bl.a. en eventuell utfasning av alla nedsättningar av koldioxidskatten ses över, samtidigt som branschernas konkurrenskraft värnas med stärkt miljöstyrning och färre rent fiskala inslag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en miljömässig och samhällsekonomisk utvärdering av den gröna skatteväxlingen och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skattepolitiken förblir en nationell kompetens och att EU inte ges möjlighet att öka uttaget av egna medel genom nya skatteobjekt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över 3:12-reglerna i syfte att sänka skatten och förenkla för de ägarledda småföretagen, bl.a. via höjd gräns för den s.k. förenklingsregeln, och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genomföra förenklingar för enskilda näringsidkare och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för enskilda näringsidkare att göra avdrag för friskvård och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda skattelagstiftningen relaterat till kryptovalutor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska skattesystemet har under de senaste två decennierna genomgått betydande reformer; inkomstskatter har sänkts, fastighetsskatten har avskaffats i sin tidigare form och svenska företag betalar nu betydligt lägre skatter generellt än de gjorde i början av 2000-talet. Samtidigt har boende på landsbygden fått ett särskilt inkomstskatteavdrag och en rad förändringar har genomförts för att stegvis öka svenska företags konkurrenskraft. Men trots de framsteg som skett kan det konstateras att det svenska skattesystemet lider av stora skevheter som begränsar möjligheten till sysselsättning för utsatta grupper, för entreprenörskap och för Sveriges framtida tillväxtpotentialer.

Sverige har länge varit i behov av en omfattande skattereform, som syftar till att skapa mer jobb och tillväxt och att locka investeringar till Sverige samtidigt som kostnaden för miljöfarlig verksamhet fortsätter att öka.

En skattereform med fokus på jobb och tillväxt måste utformas så att svenska företags konkurrenskraft stärks och så att människor vågar ta risker och starta företag. Skatterna måste bidra till en ökad tillväxt och utveckling i hela landet, underlätta jobbskapande och företagande och stimulera en grön skatteväxling. För att detta ska vara möjligt krävs att skatterna är förutsägbara, rättssäkra och långsiktiga, och att trösklarna till småskaligt företagande sänks genom regelförenklingar och lägre skatter.

Ett effektivt och rättvist skattesystem

Det är människor och företag, inte det offentliga, som skapar och utvecklar en nationell ekonomi som ger förutsättningar för en stark välfärd. Det finns inget egenvärde i att ta ut skatt – skatternas syfte är, förutom i vissa punkt- och miljöskattefall – att finansiera det offentliga åtagandet. De skatter som tas ut ska vara lättförståeliga, uppmuntra människor till att arbeta, göra det enkelt att starta och driva företag och vara styrmedel för att bygga ett mer hållbart och klimatsmart samhälle. För att öka näringslivets och människors frihet behöver skattetrycket därför sänkas, och det ska vara lätt att göra rätt för sig. Skatteverket bör därför kontinuerligt arbeta för minskad skatteadministration för privatpersoner, företag och offentliga aktörer.

Sverige har idag en modell med preliminärskatt för företag, både för aktiebolag och för enskilda firmor, som bland annat innebär att nystartade företag under det första året måste uppge en förväntad vinst, redan innan man börjat tjäna pengar. Det är självklart en svår gissning när verksamheten inte kommit igång, och många företagare gissar fel eftersom intäkterna och utgifterna kan fördelas väldigt olika över året. Problemen med preliminärskatt har särskilt uppmärksammats under coronakrisen. En del i krispaketen som riktades till de företag som drabbats ekonomiskt under krisen var möjligheten att ändra redan betald preliminärskatt. När ett företag visste att den slutliga skatten skulle bli lägre eller högre än den preliminära skatten kunde summan då justeras. Det är en bakvänd princip att man ska behöva betala skatt innan man tjänat några pengar. Preliminärskatten gör att företagaren tvingas betala skatt ur en redan beskattad egen ficka, det hämmar likviditeten i bolaget och minskar utrymmet för investeringar. Centerpartiet vill se över systemet så att företag inte ska behöva betala skatt i förskott.

De skattesänkningar och avdrag som genomförts under de senaste två decennierna har varit viktiga. De har kraftigt ökat människors frihet och gjort Sverige mer konkurrenskraftigt genom att steg för steg sänka ett av världens högsta skattetryck och samtidigt minska mängden olagligt arbete och skattefusk. Livspusslet har blivit enklare, och företag har kunnat växa snabbare på grund av ett lägre kostnadstryck. Centerpartiet kommer därför agera för ett lägre skattetryck och verka för att nya skatteförändringar i så hög utsträckning som möjligt är enkla och leder till ett mer effektivt skattesystem.

Ju större andel människor som jobbar, desto bättre blir den offentliga ekonomin. Skatteintäkterna ökar av att fler människor jobbar och betalar skatt samtidigt som kostnaden för bidragen minskas. För att minska utanförskapet och öka resurserna till välfärden måste fler jobb skapas. Eftersom sänkt skatt skapar bättre förutsättningar för jobb och företagande, är ett sänkt skattetryck en viktig del i att långsiktigt kunna stärka välfärden. Sänkta arbetsgivaravgifter är här en viktig del för att skapa utrymme för företag att anställa fler och skapa mer livskraftiga och konkurrenskraftiga företag. Det ska vara förståeligt för såväl företag som privatpersoner vilka skatter de betalar. Skattesystemet ska vara så enkelt och transparent som möjligt. Vi vill därför att

arbetsgivaravgiften synliggörs genom att den allmänna löneavgiften tas bort från arbetsgivaravgiften – genom att göra den till en egen skattesats tydliggörs de skatter som företagen betalar.

Enkelhet, transparens och minskad administration

För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet är det avgörande att kontinuerligt arbeta med att förenkla för skattebetalarna. För mindre organisationer och företag innebär all komplicerad och tidskrävande skatteadministration en tyngre börda eftersom dessa oftast måste göra lika mycket som större företag, men med mindre resurser. Därför är det viktigt att säkerställa att ideella organisationer och mindre företag inte drabbas oproportionerligt, men tyvärr är exemplen många där företag eller organisationer drabbas av orimliga konsekvenser av skattelagstiftningen och skatteprocesser.

En företagare i Sverige har ett mycket stort antal regelverk att ta hänsyn till och en uppsjö av myndighetskontakter att sköta. Varje missad kontakt och felaktig blankett kan få stora konsekvenser. Handläggningstider och pappersarbete innebär tid som inte kan användas till att realisera den affärsidé som ligger till grund för företaget. Under alliansåren minskade emellertid regelkrånglet enligt Tillväxtverket. De administrativa kostnaderna för företagen sänktes med 7 miljarder kronor och närmare 600 för-
enklingförslag genomfördes för att göra vardagen lättare för företagen. Detta visar att handlingskraft kan göra skillnad. En politik för jobb och tillväxt går hand i hand med en politik för företagande och entreprenörskap. Skatteverket bör därför ges i uppdrag att föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen, med särskilt beaktande av förutsättningarna för mindre företag och ideella föreningar.

Ett regelverk som är särskilt problematiskt för många företag, exempelvis besöksnärings- och lantbruksföretag, är systemet med personalliggare. Från och med 2018 måste alla personer som bor under samma tak där det bedrivs näringsverksamhet registrera sig om de på något sätt bidrar till verksamheten. Systemet har redan utvärderats vid flera tillfällen och nu är det dags för förändring. Regeringen behöver återkomma med konkreta förslag på hur systemet med personalliggare kan förändras både för att förenkla för företagen och i syfte att minska antalet som träffas av systemet. I ett första steg behöver utvidgningen från 2018 slopas. Regelkrånglet måste minska och här kan ny teknik bana väg för enklare system.

Under våren 2020, när pandemin tog fart i Sverige, blev det uppenbart för allt fler att systemet med förmånsbeskattning både är komplicerat och brister i rättssäkerhets-
hänseende. Vi kan konstatera att exemplen där rättssäkerheten satts på prov är många bara under de senaste åren. Plötslig förmånsbeskattning av fyrhjulingar som används i lantbruksverksamhet och bygdegårdar som plötsligt förmånsbeskattas för tid då lokalen inte används är några exempel som föranleder förändring. De tillfälliga förändringar som genomförts, bland annat vad gäller avdrag för gåvor, behöver utvärderas tillsammans med en större översyn av systemet med förmånsbeskattning. Enkelhet, rättssäkerhet och transparens måste vara ledord.

Högsta förvaltningsdomstolen slog 2017 fast att styrelsearvoden normalt ska beskattas som inkomst av tjänst, även om arvodena faktureras via eget bolag. Detta försvårar både för den enskilde och för de företag som vill stärka styrelsen med en specifik kompetens. Regeringen bör därför se över regelverken så att det blir möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag via näringsverksamhet.

Företrädaransvar innebär att en person som bedöms vara legal eller faktisk företrädare för ett bolag kan åläggas personligt betalningsansvar för bolagets obetalda skatter och avgifter. Tillämpningen av dagens regelverk har varit föremål för omfattande kritik från såväl akademien och näringslivsorganisationer som företagare, framförallt vad avser utvecklingen i lägre instanser. Kärnan i kritiken är att tillämpningen av reglerna har medfört ett närmast strikt ansvar, och att någon bedömning av de subjektiva rekvisiten (främst begreppet grov oaktsamhet) i det enskilda fallet inte sker eller görs alltför mekaniskt. Detta riskerar att medföra att livsdugliga företag i onödan försätts i konkurs och inverkar även menligt på möjligheterna att rekrytera externa styrelseledamöter till mindre bolag eftersom dessa kan riskera ett företrädaransvar om bolaget hamnar i ekonomiskt trångmål. Utredningen om företrädaransvaret (SOU 2020:60) är nu färdig och det finns bra saker att ta fasta på, men förslagen går inte tillräckligt långt och utredningen måste därför vara en bas att bygga vidare på. Regeringen behöver ta fram ett förslag på ny lagstiftning som bland annat måste ta sikte på särskilt klandervärda fall, ett utökande av rådrumsregeln och ett större utrymme att tillämpa befrielsereglerna.

Ytterligare ett exempel på omodern lagstiftning är bokföringslagen (BFL). Sedan den trädde i kraft för 20 år sedan har den digitala utvecklingen stormat fram, och BFL har inte hunnit med att hålla jämn takt. Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR) har till och med uttalat att lagstiftningen nu står i vägen för effektiva digitala processer, till exempel när det gäller kvittohantering – trots tekniska möjligheter att hantera digitala kvitton måste verifikationer bestyrkas med papperskvitton. Skatteverket har därför uppdaterat sin tolkning av BFL vad gäller just arkivering av papperskvitton, något som skapat osäkerhet för företagare som inte kan avgöra om de ska följa BFL eller praxis från Skatteverket. Denna otydlighet måste skyndsamt åtgärdas för att avlasta företagen från det dubbelarbete som den nuvarande ordningen innebär. Dessutom medför den betydande osäkerheten stora kostnader, inte minst för mindre företag, där hanteringen stjäl resurser från tillväxt och utveckling. I såväl Norge som Finland har kravet på arkivering av fysiska kopior slopats, till förmån för en digitaliserad hantering. Samma ordning måste nu införas även i Sverige, för att vi inte ska hamna ännu längre på efterkälken i den digitala utvecklingen. Företagens skyldighet att följa BFL:s krav på överskådlighet, åtkomlighet och ordnat skick måste underlättas, genom att allt onödigt dubbelarbete med hantering av både digitala och fysiska underlag undanröjs.

Ett starkare civilsamhälle

Den skattereduktion för gåvor som togs bort år 2016 återinfördes igen redan 2019. För Centerpartiet är det angeläget att se över hur avdragsrätten kan breddas och utökas för gåvor till forskning och ideell verksamhet såsom social hjälpverksamhet på motsvarande sätt som finns i såväl Norge som Finland. I första hand är det viktigt att se över hur fler mottagande organisationer kan inkluderas.

Ett rikt idrotts- och kulturliv är en förutsättning för attraktiva samhällen där människor vill leva och bo. Idrottsföreningar, stora som små, runtom i landet är i varierande utsträckning beroende av olika former av sponsring för att kunna bedriva och utveckla sin verksamhet. För många företag är sponsring av exempelvis idrottsverksamhet en viktig del i hållbarhetsarbetet. Problemet är att det saknas tydlig lagstiftning för hur sponsring ska beskattas. Det som styr avdragsrätt är ett i hög

utsträckning föråldrat lapptäcke av prejudikat och tolkningar. Marknadsvärde bedömt utefter antalet besökare eller andra mer traditionella parametrar är inte anpassat till dagens innebörd av marknadsvärde. Tolkningen och handhavandet av befintliga regelverk påverkar hela ideella sektorn som har näringslivssamarbeten som en grundbult för sin verksamhet. Exponering via såväl sociala som traditionella medier gör att marknadsvärdet inte kan mätas såsom det traditionellt gjort. Riksdagen riktade därför under 2021, på initiativ av Centerpartiet, ett tillkännagivande till regeringen om att se över regelverket kring sponsring. Vägen att se över skatteregelverket kring marknadsvärde är lång, men det är viktigt att översynen nu genomförs. Idag kan det ur ett varumärkesperspektiv vara precis lika attraktivt för ett företag att sponsra ett allsvenskt herrfotbollslag som damlaget i samma division eller en mindre förening utan elitambitioner. Det är inte alltid ett visst antal fysiska besökare som är det centrala. För många företag är det hållbarhetsfrågor som ligger i fokus. Problemet med dagens regler är att de, genom felaktiga ekonomiska incitament, styr mot att sponsra idrotter som har ett högt antal åskådare på plats som har köpt en traditionell inträdesbiljett. Att se över regelverket kring sponsring handlar inte enbart om att säkerställa jämställd sponsring, utan lika mycket om att skapa ett regelverk för de som vill sponsra hållbart. Det måste exempelvis vara möjligt att sponsra en verksamhet och få göra avdrag utan att ett företags varumärke exponeras enligt traditionella parametrar som på tröjan eller på en roll-up vid sidan av fotbollsplanen. En lokal företagare som väljer att sponsra ungdomarna i en lokal längdskidklubb följt av stor exponering och spridning via sociala medier kan mycket väl få mer output från detta jämfört med företagaren som har en skylt vid en handbollsmatch med 2 000 åskådare.

Rättssäkerhet för företagare

Tyvärr finns det alltför många exempel på där företagare och enskilda kommer i kläm på grund av Skatteverkets administrativa rutiner, tolkningar och omtolkningar av lagar och regler, såväl som av rättspraxis och svårbegriplig lagstiftning. Detta kan få stora oväntade konsekvenser såväl för företagens ekonomi som för den privata ekonomin. Exempelvis är både företrädaransvaret och regelverken kring personligt betalningsansvar i skatteförfarandelagen och aktiebolagslagen regleringar som dels riskerar att inverka negativt på möjligheterna att rekrytera styrelseledamöter, dels riskerar att företag själva väljer rekonstruktion eller konkurs för tidigt. De tillfälliga förändringar som infördes i samband med pandemin är ett bra första steg för att gå vidare med ny mer ändamålsenlig och rättssäker lagstiftning – en utredning om företrädaransvar som presenterades i november 2020 behöver därför nu, kompletterat med förenklingsförslag från remissinstanserna, resultera i konkreta lagstiftningsförslag.

Domstolarna är en garant för rättssäkerheten. Ett dynamiskt näringsliv förutsätter att lagstiftningen och tillämpande myndigheter hela tiden ligger i framkant. För att förbättra bevisprövningarna och få till stånd tydligare utfall från domstolar har en arbetsgrupp med representanter från förvaltningsdomstolarna, Skatteverket och Advokatsamfundet tillsatts på frivilligt initiativ. Det är ett initiativ som måste följas upp genom att regeringen ser över hur rättssäkerheten kan stärkas i skattemål. Domstolsverket har själva understrukit vikten av tillräckliga resurser för ett effektivt rättsväsende. Utöver frågan om kvalitet i prövningar är själva processkostnaden en faktor som inte minst små företag behöver väga in. Full ersättning för rättegångskostnader i skattemål när den

enskilde vunnit bifall till sin överklagan sker i stort sett aldrig. Företagare kan inte anses vara jämbördiga med Skatteverket; enskilda företagare ska inte behöva avstå en överklagan för att en kostnads kalkyl visar att det i slutändan inte är värt processen.

Den gängse rutinen för alla företag i Sverige är att skicka en påminnelse, ofta med en mindre påminnelseavgift, innan man skickar ett krav vidare till inkasso. Men Skatteverket lägger, normalt, direkt avgift på krav utan att först skicka en påminnelse. Det gäller även andra statliga myndigheter som exempelvis Transportstyrelsen där en missad betalning av nio kronor i trängselskatt leder till en omedelbar avgift på 500 kronor. Det bör vara en självklarhet att Skatteverket och andra statliga myndigheter inte som princip ska kunna utfärda böter utan att först påminna och informera berörda personer och företag om det aktuella felet som begåtts.

Ett skattesystem för regional tillväxt och likvärdiga förutsättningar i hela landet

För Centerpartiet är det självklart att människor i större utsträckning ska få behålla frukterna av sitt eget arbete. Lika självklart är det att regioner som bidrar med värdefull produktion får behålla delar av detta värde. Centerpartiet vill därför att skattepolitiken ska användas som redskap för att vara tillväxtskapande i hela landet. Detta är en viktig del av skattepolitiken vid en skattereform. Skattepolitiken bör oftare användas som ett tillväxtredskap för hela landet bland annat genom att regioner eller kommuner får större del av den statliga fastighetsskatten för att stärka kommunernas och regionernas möjligheter och incitament att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar. Centerpartiet vill utreda hur ett antal skattebaser skulle kunna kommunaliseras eller regionaliseras, så att en större andel av de värden som skapas stannar lokalt. Ett första steg är att kommunalisera och/eller regionalisera fastighetsskatten på vattenkraft- och vindkraftverk.

Den första november varje år sätts den kommunala skattebasen inför följande år utifrån hur många som är folkbokförda i kommunen vid det datumet. För många kommuner är det emellertid en stor utmaning med en relativt sett hög andel deltidsboende, som aldrig folkbokför sig i kommunen, under stora delar av året. Såväl en hög andel säsonganställda som övriga deltidsboende under året innebär ett tryck på såväl infrastruktur som välfärdstjänster som är högre än vad det permanentboende skatteuttaget kan bära. För kommunen kan det innebära en annan allokering av skatteresurser till verksamheter och tjänster än vad som skulle ha varit fallet om skatteuttaget hade motsvarat antalet invånare under helåret, exempelvis vad gäller investeringar i vägar, va och vård. I eftermälet av pandemin finns tecken på vad vissa kallar en ruralisering eller rurbanisering, men ingen vet ännu hur detta kommer påverka valet av företags- och affärsmodeller eller val av arbets- och bostadsort. I övergången till ett mer digitalt samhälle ökar möjligheter för nya etableringar av företag och val av boende, vilket ökar behovet av att se över vilka utmaningar ett ökat antal deltidsboende kan få för kommuner. Utmaningen som vissa kommuner möter med bland annat en hög andel säsonganställda, eller för den delen hög andel deltidsboende överlag, som inte betalar inkomstskatt i kommunen är konkret och måste tas på allvar. Det blir allt tydligare att ordningen där skattskrivningen utgår från folkbokföringen den 1 november är omodern och behöver reformeras, särskilt med beaktande av att inkomstskatter principiellt ska vara synkroniserade med beskattningsår. Det finns i vart fall tydliga skäl att se över

brytpunkten, men det är också relevant att framhålla att folkbokföringslagens regler sannolikt kan tillämpas i större utsträckning för att säkerställa att deltidsboende är folkbokförda i rätt kommun. Därför är det också viktigt att löpande följa upp att folkbokföringslagen efterlevs.

Den genomsnittliga svenska inkomsttagaren skulle betala nästan 3 700 kronor mer i kommunalskatt än rikssnittet varje år om den genomsnittliga norrländska skattesatsen skulle gälla i hela landet. Detta trots att boende i Norrland i regel måste vänta längre på t.ex. ambulans eller polis. Anledningen till detta är att kommuner med sviktande beskattningsunderlag varit tvungna att höja skatten för att kunna finansiera välfärden. Den genomsnittliga kommunala skattesatsen för kommunerna i norra Sverige ligger idag på knappt 34 procent, jämfört med strax under 30 procent för Stockholm och cirka 32 procent för riket. Den här utvecklingen försätter inte bara landsbygden i ett ekonomiskt underläge, den utgör också en djup strukturell orättvisa. Landsbygdsbor har rätt till en likvärdig vård, skola, omsorg, trygghet och infrastruktur som andra. De bör även ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar. I och med budgetpropositionen för 2020 togs ett historiskt steg mot att utjämna skatteflyktan när inkomstskatten för delar av landsbygden sänktes. Denna reform behöver vidareutvecklas.

När människor inte har möjlighet att ta del av kommunal service måste man gå ihop för att samordna bland annat snöröjning, renhållning och va-nät, något som är både kostsamt och tidskrävande. Många boende på landsbygden har därför gått samman i samfällighetsföreningar för att förvalta gemensamma anläggningar som exempelvis vägar, gatlysen, energianläggningar, lekplatser, avloppsledningar, badplatser och båtbygggor. För oss är det en självklarhet att kostnaden för att själv förvalta det som en boende i en storstad bekostar via skattsedeln inte fullt ut ska landa på landsbygdsbon. Centerpartiet vill därför införa ett landsbygdsavdrag som skulle innebära upp till 3 000 kronor mer i plånboken för människor på landsbygden som är med i samfällighetsföreningar. Ett avdrag som kan göras i deklARATIONEN, precis som det avdrag som kan göras för fackföreningsavgiften.

För Centerpartiet är äganderätten inte bara en grundläggande rättighet; det är också en vägledande princip när det kommer till frågor som rör markanvändning. Inte sällan står markägare, privatpersoner eller näringsidkare inför en situation där de upplåter nyttjanderätten till en viss del av fastigheten för all framtid men behåller ägandet. Typexempel är upplåtelse av mark för framdragande av kraftledning och vägrätt för allmän väg. Markägaren äger fortfarande den upplåtna marken, men nyttjandet disponeras av annan. Detta kallas allframtidsupplåtelse. Centerpartiet anser att det finns anledning att se över hur större belopp vid allframtidsupplåtelse kan fördelas över flera år. Därför är det viktigt att se över frågan om fördelning av intäkter vid allframtidsupplåtelse kan ändras i syfte att undvika beskattning vid en enskild tidpunkt. Exakt hur detta kan och bör genomföras måste dock vara föremål för en utredning. Lagstiftningen på området är generell i behov av mer flexibla regelverk och uppdateringar. Ersättning för markintrång behöver ses över. Ett exempel på detta är den så kallade Skatteförenklingsutredningens förslag om att kapitalvinst vid allframtidsupplåtelse bara ska tas upp om engångsersättningen överstiger 10 000 kronor, istället för som idag 5 000 kronor. Det är en av flera förenklningar som vore värdefullt för mindre allframtidsupplåtelse.

Det finns skäl att se över det nuvarande skattesystemet i transportsektorn i syfte att internaliseringsgraden av de miljöeffekter transporterna medför tydligare ska återspegla de faktiska problemen och de geografiska förutsättningarna i landet. Detta kan vara

ytterligare ett sätt att väga in glesbygdens skilda förutsättningar i transportsektorns skattesystem. En skatteväxling inom transportsektorn behöver utredas. Skatter och avgifter i transportsektorn behöver ses över i en bred översyn för att möjliggöra omställningen till hållbara transporter och möjligheten att leva och verka i hela landet. Utgångspunkter i denna översyn bör vara att skattesystemet differentieras efter klimatnytta och de olika geografiska förutsättningarna som råder i Sverige.

Jämställdhet

På det ekonomiska området är kvinnors lägre livsinkomst ett stort problem, något som i sin tur är en följd av en ojämsälld arbetsmarknad. För kvinnor med låga inkomster och pensioner är det en utmaning att få pengarna att räcka. Kvinnor är mer föräldralediga, mer sjukskrivna och mer deltidsarbetande och har lägre lön än män för samma jobb. Därför är det viktigt att inkomstskattesänkningar tydligt inriktas mot de som har lägst inkomst.

Tack vare rutavdraget driver fler kvinnor företag över hela landet. Centerpartiet vill se över möjligheterna att justera taket i rut uppåt och att fler tjänster omfattas av rut. På så sätt ökar efterfrågan och fler människor kan starta företag inom en kvinnodominerad bransch, samtidigt som kvinnor som fortfarande har huvudansvaret för hem och familj får avlastning.

Reformerad moms

Mervärdesskattesystemet står för mer än en femtedel av de totala skatteintäkterna varje år. Det svenska systemet är komplext samtidigt som företag också har att hantera internationella momsregelverk, något som ytterligare spär på den administrativa bördan. EU:s momsdirektiv innebär att momsen inom EU i huvudsak är harmoniserad. Dock är det möjligt, vilket också tillämpas, med nationella avvikelser. Det finns möjligheter att såväl bredda som reducera momsbasen, något som även Sverige utnyttjar.

Hur Sverige kan och bör hantera moms-systemet aktualiseras återkommande. I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Momsen på vårdtjänster förändras efter en domstolstolkning av EU-direktivet. Samtidigt fortsätter Finland att tillämpa samma undantag som Sverige tidigare gjorde. Denna fråga löstes tillslvidare genom tillskott i form av statsbidrag. Problemen som uppstått för idrottslokaler där det p.g.a. regelverket varit svårt att få hyra lokaler när momsen inte kan dras av är ett annat exempel där översyn behöver ske. En konsekvens av regelverket är att aktörer som bedriver undantagen verksamhet har svårt att få tillgång till lokaler, eftersom fastighetsägare många gånger hellre låter sina lokaler stå tomma än att hyra ut lokalerna till momsundantagna verksamheter. Denna problematik vittnar exempelvis ideella föreningar och friskolor om. Detta är några konkreta problem som måste få en lösning. Därtill måste också en bredare översyn av moms-systemet genomföras.

Grön skatteväxling

Centerpartiet vill se en grön skatteväxling, där förorenaren betalar för sin miljöskada och resurserna används till att sänka skatten på jobb och företagande. På så vis ökar

kostnaden för miljöförstörande verksamhet samtidigt som dessa intäkter återförs för att sänka skattebördan på sådant som har stor samhällsekonomisk nytta, som jobbskapande i växande företag. Detta bör vara en ledstjärna för skattepolitiken i tider av små marginaler i statsfinanserna. För att vi ska gå mot ett mer hållbart samhälle behöver skattepolitiken vara långsiktigt hållbar. Att beskatta utsläpp av växthusgaser och miljöförstöring är därför viktigt för att klara av klimatomställningen.

Centerpartiet vill fortsätta växla höjda skatter på miljöförstöring mot sänkta skatter på jobb och företagande. Därför vill vi fasa ut alla nedsättningar som i dag finns av koldioxidskatten, men inte på bekostnad av branschens konkurrenskraft. En utfasning behöver därför gå hand i hand med sänkta kostnader för branscher som påverkas, eller någon annan form av kompensation som hjälper till att ställa om. Det totala kostnadstrycket för branschen ska med andra ord inte höjas, men alla företag och branscher måste betala fullt pris för sina utsläpp. De nuvarande miljöskatterna behöver utvärderas i syfte att stärka miljöstyrningen och minska de delar som inte styr mot en mer miljövänlig konsumtion. De miljöskatter som i utvärderingar inte har någon, eller liten, miljöstyrande effekt bör antingen växlas mot bredare skattebaser eller göras om för att få en starkare miljö- och klimatstyrande effekt. Det bör även göras en grundlig översyn av skatter som kan motverka övergången till en mer cirkulär ekonomi.

Internationella skattefrågor

Sommaren 2020 enades EU om en ny långtidsbudget och den återhämtningsfond som är ett direkt resultat av coronapandemin. Resultatet blev inte som vare sig Centerpartiet eller Sverige önskade, men det är positivt att en överenskommelse och kompromiss kunde nås mellan 27 medlemsländer med väldigt olika ingångar och förutsättningar.

Det är välkommet och viktigt att resurserna i återhämtningsfonden blir tydligt kopplade till de länder som drabbas särskilt hårt av pandemin och att de kommer med krav på ekonomiska och politiska reformer. Det har varit avgörande för Centerpartiet att medlen ska vara tätt länkade till länders respekt för rättsstatens principer, det vill säga åtföljas av en strikt konditionalitet under vilken ett land kan bli av med sina EU-medel om principerna inte följs. Det är av stor vikt att nu följa upp och driva på för att dessa krav ska efterlevas och vara verkningsfulla. Samtidigt finns det aspekter av återhämtningsfonden och budgeten som Centerpartiet motsätter sig, däribland en utökning av EU:s förmåga att ta in egna intäkter, exempelvis genom en digital skatt på techbolag. Vi ser det inte som önskvärt eller aktuellt att lämna över vårt självbestämmande kring skattepolitiken till EU och kommer arbeta för att bevara denna på nationell nivå när konkreta lagförslag presenteras.

Förutsättningarna för enskilda näringsidkare behöver stärkas

Idag skapas fyra av fem nya jobb i de små företagen. Därför behöver de små och växande företagen lägre kostnader för att kunna bidra med ännu fler nya jobb. Dagens svårgenomträngliga kapital- och företagsbeskattning behöver förbättras. I dag utgör den ett lapptäcke av olika regelverk och avdrag som fullt ut endast förstås av ett fåtal människor. För den som har resurser, och exempelvis kan betala för skatterådgivning, skapar det snåriga regelverket goda möjligheter att sänka sin skatt, medan den enskilda företagaren utan stöd tvingas betala en hög skatt. Det behöver bli både enklare och

billigare att vara företagare i Sverige. De s.k. 3:12-reglerna behöver ses över i syfte att sänka skatten och förenkla för de ägarledda små företagen, bland annat via att höja gränsen för den så kallade förenklingsregeln. Därutöver behöver regelverket bli mer lättförståeligt för att sänka även de administrativa kostnaderna. Beskattningen av enskilda näringsidkare behöver förändras. Det måste bli mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och underlättas för den enskilde näringsidkaren att göra rätt. Detta behöver åstadkommas dels genom ett system för schabloniserad beskattning, dels genom att genomföra förändringar avseende bland annat företagssparande, räntefördelning och skatteskulder i kapitalunderlaget.

Den svenska arbetsmiljön är bland världens bästa, men även världens bästa arbetsmiljö kan bli bättre. Att fortsätta förbättra arbetsmiljön skulle framförallt undvika mycket mänskligt lidande, men också medföra stora summor för samhället genom minskade sjukskrivningstal. Flera saker kan göras för att förbättra det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Till exempel bör Arbetsmiljöverket få ett tydligare serviceuppdrag för att stötta och hjälpa arbetsgivare i deras arbetsmiljöarbete.

Helena Lindahl (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Alireza Akhondi (C)

Martin Ådahl (C)

Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Ulrika Heie (C)

Stina Larsson (C)

Rickard Nordin (C)

Martina Johansson (C)

Daniel Bäckström (C)

Anders Ådahl (C)

Ulrika Liljeberg (C)

Niels Paarup-Petersen (C)